

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny z języka polskiego dla klasy 5. w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

- przedstawić własne zdanie na temat konkretnej sytuacji
- wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte w wierszu środki poetyckie
- sporządzić notatkę
- ułożyć kodeks
- określić problematykę utworu
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby, wskazując różne możliwości podziału
- sformułować wypowiedź argumentacyjną
- bezbłędnie określać osobę, liczbę, rodzaj, czas czasownika
- przekształcić tekst, używając osobowych form czasownika
- zgodnie z określonym celem wypowiedzenia stosować nieosobowe formy czasownika
- zredagować tekst, używając form zakończonych na -no i -to
- poprawnie odmienić czasowniki przez osoby w trybach orzekającym, przypuszczającym i rozkazującym
- przekształcić zdania z czasownikami w trybie orzekającym w formę poleceń
- bezbłędnie redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę, sprawozdanie z wydarzenia, list prywatny, opis krajobrazu
- samodzielnie i krytycznie korzystać z różnych źródeł informacji
- zapisać tekst, stosując poprawnie znaki interpunkcyjne
- zredagować tekst, celowo stosując zgrubienia i zdrobnienia
- rozpoznać rodzaj rzeczowników sprawiających trudności
- wyrecytować wiersz
- opracować reklamę
- omówić elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
- zredagować wypowiedź na temat ulubionej książki, używając słów: wątek, akcja, bohater główny, bohaterowie drugoplanowi
- wyczerpująco wypowiadać się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
- formułować kontrargumenty podważające stanowisko przeciwników w dyskusji
- samodzielnie korzystać ze słownika języka polskiego, poprawnej polszczyzny, ortograficznego, frazeologicznego
- poprawnie zapisać wyrazy z trudnością ortograficzną
- zredagować tekst z wykorzystaniem celowo dobranych przysłówków w różnych stopniach
- przeanalizować styl tekstu
- omówić znaczenie przysłów w kulturze narodu
- zredagować dialog, w którym zastosuje różne rodzaje wypowiedzeń
- samodzielnie wykonać wykresy wskazanych zdań pojedynczych rozwiniętych
- bezbłędnie rozpoznawać podmiot szeregowy i podmiot domyślny

- wyjaśnić znaczenie przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu
- wskazać podobieństwa i różnice między radiem a telewizją
- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie i samodzielnie wykonywać ich wykresy
- redagować zaproszenie, dedykację

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:

- określić elementy statyczne i dynamiczne obrazu oraz opisać pierwszy i drugi plan
- wskazać w tekście wiersza środki poetyckie
- opisać uczucia wyrażone w utworze
- określić cechy bohatera utworu
- czytać głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację
- odróżnić narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej
- wyrazić swój sąd o bohaterach i ich zachowaniu
- wziąć aktywny udział w rozmowie
- zredagować opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi
- samodzielnie określać liczbę głosek, liter i sylab w każdym wskazanym wyrazie
- porównać doświadczenia bohaterów z własnymi
- zapisać pozyskane informacje na różne sposoby
- określić charakterystyczne cechy opowiadania
- formułować do tekstu pytania otwarte i zamknięte
- włączyć się do dyskusji na forum
- stosować poprawne zwroty do adresata
- stosować pożegnalne zwroty grzecznościowe
- pisać poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- określać osobę, liczbę i rodzaj czasownika
- stosować odpowiednie formy czasowników w czasie przyszłym
- określa, jaką funkcję w wypowiedzi pełni czasownik
- zredagować przepis, używając bezokoliczników
- wyjaśnić cel stosowania form nieosobowych czasownika
- odróżnić czasowniki w trybie orzekającym od tych w trybie rozkazującym i przypuszczającym
- redagować opowiadanie twórcze z dialogiem, e-mail, notatkę
- stosować poprawną interpunkcję
- deklamować wiersz, odpowiednio modulując głos
- gromadzić informacje, korzystając z różnych źródeł
- odróżniać zgrubienia o charakterze żartobliwym od zgrubień pogardliwych
- określać przypadek i liczbę danego rzeczownika
- odróżniać rzeczowniki własne od pospolitych
- poprawnie zapisywać rzeczowniki własne i pospolite

- układać własne hasła reklamowe wybranych przedmiotów
- stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- określić wątek główny i wątki poboczne utworu
- identyfikować utwór jako powieść
- wyjaśnić, kto jest autorytetem i uzasadnić swój wybór
- określić cechy tekstu publicystycznego
- stosować poprawne formy przymiotników zakończonych na -cy, -dzy, -czy, -ży w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej
- tworzyć formy stopnia wyższego i najwyższego wskazanych przymiotników
- określić cechy osób, wykonujących zawody związane z filmem
- określić charakterystyczne cechy poszczególnych gatunków filmowych
- stosować poprawne formy liczebników wielowyrazowych
- rozpoznać czytany utwór jako legendę i wskazać charakterystyczne cechy legendy
- zredagować opis krajobrazu, zachowując poszczególne elementy: informacje ogólne, rozmieszczenie poszczególnych elementów krajobrazu, emocje wywołane widokiem
- określić znaczenie przysłówków w zdaniu
- stopniować przysłowki w sposób prosty regularny i nieregularny
- określić znaczenie przyimków w zdaniu
- określić funkcję spójnika w wypowiedzi
- wyjaśnić funkcję legend
- wyjaśnić funkcję przysłów
- rozpoznać czytany utwór jako mit i wskazać w nim charakterystyczne cechy
- sporządzić wykresy zdań pojedynczych rozwiniętych
- zredagować opowiadanie odtwórcze
- stosować odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- określić funkcję mitów
- podać przykład pytania retorycznego
- korzystać ze słownika ortograficznego
- bezbłędnie stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym
- rozpoznać czytany utwór jako nowelę i wskazać w nim charakterystyczne cechy noweli
- wyjaśnić, jak rozumie puentę utworu
- określić, jakimi częściami mowy są wyrażone przydawka, dopełnienie, okolicznik
- zredagować dedykację odpowiednią do sytuacji i adresata
- rozwijając zdania pojedyncze nierozwinięte w zdania pojedyncze rozwinięte
- wskazywać w utworzonym zdaniu związek główny i związki poboczne
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i opisać ich pracę
- określić cechy osób wykonujących zawody związane z radiem
- odróżnić wykres zdania złożonego współrzędnie od wykresu zdania złożonego podrzędnie
- wykonywać wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:

- przeczytać wiersz, podkreślając głosem ważne słowa
- określić temat wiersza
- wskazać w tekście wiersza rymy
- określić 3–4 cechy bohatera utworu
- czytać głośno, wyraźnie i cicho
- określić narratora
- opowiedzieć o wydarzeniach przedstawionych w utworze z punktu widzenia bohatera utworu
- wskazać rymy w utworze
- zredagować opowiadanie twórcze
- wprowadzić do opowiadania dialog, stosując poprawną interpunkcję
- w wypowiedzi pisemnej zastosować trójdzielną kompozycję
- w wypowiedzi pisemnej wydzielić akapity
- określać liczbę głosek, liter i sylab w wyrazie
- określić cechy tekstu informacyjnego
- zredagować plan wydarzeń
- stosować zasady pisania listów elektronicznych
- określać rodzaj czasownika
- odmieniać czasowniki przez liczby i osoby
- odróżnić nieosobowe formy czasownika od form osobowych
- zredagować opis, używając form zakończonych na -no i -to
- układać zdania z czasownikiem w trybach rozkazującym i przypuszczającym
- poprawnie zapisywać cząstkę by ze spójnikami
- określać funkcję środków stylistycznych użytych w tekstach
- wnioskować na podstawie poznanych tekstów
- dostosowywać styl tekstu do sytuacji komunikacyjnej
- poprawnie zapisywać cząstkę -by z czasownikami
- odróżniać nacechowanie emocjonalne wyrazów
- stosować w wypowiedzeniach zdrobnienia i zgrubienia
- stosować rzeczowniki w odpowiednich formach
- określić rzeczowniki własne i pospolite
- stosować w wypowiedzeniach poprawne formy rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej
- układać hasła reklamowe
- redagować sprawozdanie z wydarzenia na podstawie planu
- określić funkcję dedykacji
- odróżnić tekst publicystyczny od tekstu literackiego
- określić rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej
- przedstawić osoby tworzące film i opisać ich pracę
- opowiedzieć o swoim ulubionym filmie

- wskazać przykłady filmów z każdego gatunku filmowego
- wymienić cechy tekstu publicystycznego
- stosować poprawne formy liczebników głównych, zbiorowych i porządkowych
- stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy, regularny i nieregularny
- objaśnić sens wyrazów wieloznacznych
- zredagować opis krajobrazu
- stworzyć przysłówki od przymiotników
- stopniować przysłówki w sposób prosty i opisowy
- rozróżniać wyrażenia przyimkowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas
- dobrać odpowiednie przysłowie do określonej sytuacji
- odróżnić zdania oznajmujące od pytających i rozkazujących
- przekształcić zdania oznajmujące na rozkazujące
- podać różnice między zdaniami a równoważnikami zdań
- przekształcać równoważniki zdań na zdania
- odróżnić zdanie pojedyncze rozwinięte od nierozwiniętego
- ustalić, które określenia należą do grupy podmiotu, a które – do grupy orzeczenia
- zredagować plan wydarzeń
- stosować związki frazeologiczne wywodzące się z mitologii
- stworzyć wykres zdania pojedynczego rozwiniętego
- stosować zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym
- wskazać w tekście 2 charakterystyczne cechy noweli
- planować zaskakujące zakończenie (puentę)
- ustalić pytania, na które odpowiada przydawka
- odróżniać fakty od opinii
- ustalić, na jakie pytania odpowiada dopełnienie, okolicznik
- stosować zasady ortograficzne
- określić funkcje przydawki, dopełnienia i okolicznik
- odróżniać rymy dokładne od niedokładnych
- wyjaśnić pojęcie adaptacja
- stworzyć związki wyrazowe
- wypisać ze zdania związki poboczne
- odróżniać zdania złożone współrzędnie od zdań złożonych podrzędnie
- wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie
- stosować odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w złożone
- uporządkować informacje o poznanej lekturze obowiązkowej
- omówić, na czym polega praca osób związanych z radiem
- wymienić cechy powieści fantasy na przykładzie poznanej lektury
- stosować zasady pisowni małą i wielką literą
- rozpoznać zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:

- przeczytać wiersz głośno, wyraźnie
- przedstawić bohaterów utworu
- wskazać w wierszu wers, strofę oraz środki poetyckie
- wyszukać w tekście elementy opisu bohatera utworu
- czytać głośno i cicho
- opowiedzieć w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze
- wskazać miejsce wydarzeń
- wyszukać w tekście informacyjnym najważniejsze wiadomości
- ułożyć prosty plan wydarzeń
- zredagować proste opowiadanie twórcze
- wprowadzić do opowiadania dialog
- w wypowiedzi pisemnej podejmować próby wydzielenia akapitów
- odróżnić samogłoskę od spółgłoski
- określić liczbę głosek w wyrazie
- dzielić wyrazy na sylaby
- odróżnić tekst informacyjny od tekstu literackiego
- rozpoznać opowiadanie
- odróżniać pytania otwarte i zamknięte
- zredagować SMS-a
- zredagować e-maila
- stosować niektóre zasady pisania listów elektronicznych
- odróżniać czasowniki w czasach przeszłym, teraźniejszym i przyszłym
- określać osobę i liczbę czasownika
- odróżnić bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej
- wskazać nieosobowe formy czasownika
- przekształcić wypowiedzenie z nieosobowymi formami czasownika, tak aby wskazać wykonawcę czynności
- wskazać czasowniki w trybach orzekającym, rozkazującym i przypuszczającym
- odmieniać czasownik przez osoby i liczby w trybach rozkazującym i przypuszczającym
- odróżnić formę osobową czasownika w trybie przypuszczającym od innych form czasownika
- wymienić zasady zapisywania cząstki *by* ze spójnikami
- wynotowywać najważniejsze informacje
- określać liczbę głosek, liter, sylab i samogłosek w wyrazie
- wygłosić wiersz z pamięci
- zredagować sprawozdanie z wydarzenia zgodnie z planem
- wskazać zdrobnienia, zgrubienia i wyrazy neutralne
- tworzyć zdrobnienia i zgrubienia od wskazanego rzeczownika
- określać rodzaj rzeczownika
- odmieniać rzeczownik przez liczby i przypadki
- odróżniać rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej od rzeczowników występujących tylko w liczbie mnogiej
- omówić problem przedstawiony w tekście

- odróżnić autorytet od idola
- zredagować prostą notatkę
- wskazać tekst publicystyczny
- odmieniać przymiotniki przez liczby i przypadki
- stopniować przymiotniki w sposób prosty regularny
- odróżnić stopniowanie proste od opisowego
- przedstawić swój ulubiony film lub gatunek filmowy
- porządkować wiedzę na temat poznanej lektury
- wymienić gatunki filmowe
- wymienić charakterystyczne cechy legendy
- wskazać wyrazy wieloznaczne
- wskazać adresata utworu
- dobierać wyrazy bliskoznaczne
- zredagować opis krajobrazu według wzoru
- wydzielać akapity w wypowiedzi pisemnej
- wyszukać przysłowki w tekście
- rozpoznać przysłowki pochodzące od przymiotników
- stworzyć stopień wyższy i najwyższy wskazanych przysłówek
- rozpoznać spójniki i przyimki wśród innych części mowy
- rozpoznać wyrażenia przyimkowe
- odczytać znaczenie przysłów
- wskazać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- wskazać zdania i równoważniki zdań
- konstruować równoważniki zdań
- zastosować zasady ortograficzne w pisowni
- podać przykłady przysłów
- wskazać pytanie retoryczne
- czytać z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych
- wymienić charakterystyczne cechy mitu
- wskazać bogów greckich i ich atrybuty
- wskazać związek frazeologiczny
- odczytać znaczenia związków frazeologicznych i podać przykłady ich zastosowania
- wskazać główne części zdania – podmiot i orzeczenie
- wskazać zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte
- wskazać określenia należące do grupy podmiotu i do grupy orzeczenia
- wyjaśnić sens 1, 2 mitów
- wyjaśnić sens 2, 3 frazeologizmów mitologicznych
- odróżnić zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego
- wymienić charakterystyczne cechy baśni
- wymienić charakterystyczne cechy noweli
- planować przebieg wydarzeń, sporządzając plan
- wprowadzać dialogi
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażona przydawka

- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażone dopełnienie
- rozpoznać części mowy, którymi jest wyrażony okolicznik
- zdefiniować punkt kulminacyjny w utworze
- zdefiniować puentę
- wskazać przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu
- zredagować dedykację, uwzględniając konieczne elementy
- wskazać w zdaniu związki główne i poboczne
- wymienić charakterystyczne cechy powieści przygodowej
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe i określić, na czym polega ich praca
- wskazać zdanie złożone współrzędnie
- wskazać zdanie złożone podrzędnie
- wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym
- wskazać zdanie nadrzędne i zdanie podrzędne w zdaniu złożonym podrzędnie
- zastosować zasady użycia przecinka w zdaniu
- skorzystać ze słownika
- podać przykłady bohaterów pierwszo- i drugoplanowych na podstawie poznanej lektury
- zdefiniować rymy dokładne i niedokładne

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń potrafi:

- przeczytać wiersz głośno
- zdefiniować wers i strofę
- skorzystać ze słownika języka polskiego
- wymienić bohaterów utworu
- powiedzieć 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze
- wskazać elementy wyróżniające opowiadanie
- komponować początek opowiadania
- podejmować próby wprowadzania do opowiadania krótkiego dialogu
- odróżnić głoskę od litery
- odróżnić literę od sylaby
- podzielić wyraz na głoski, litery i sylaby
- rozpoznać tekst informacyjny
- podjąć próbę zredagowania SMS-a do kolegi
- odróżnić list elektroniczny od listu tradycyjnego
- wymienić zasady pisania listów elektronicznych
- wskazywać czasowniki wśród innych części mowy
- wymienić osoby, liczby i rodzaje czasownika
- wskazać bezokoliczniki
- wskazać czasowniki w formie osobowej
- wymienić tryby czasownika

- odmieniać czasownik przez osoby, liczby i tryby
- wymienić zasady zapisywania części by z czasownikami w formie osobowej i bezokolicznikami
- powtarzać i selekcjonować informacje
- identyfikować tekst informacyjny
- podejmować próby redagowania planu wydarzeń, opowiadania twórczego z dialogiem, e-maila, notatki
- zdefiniować środki poetyckie
- podejmować próby redagowania sprawozdania z wydarzenia
- stworzyć plan sprawozdania
- wymienić zastosowanie znaków interpunkcyjnych
- wyjaśnić, czym są zdrobienia i zgrubienia
- tworzyć zdrobienia
- wskazać rzeczowniki wśród innych części mowy
- wymienić liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika
- zdefiniować rzeczowniki własne i pospolite
- przedstawić zasady pisowni
- odmieniać rzeczowniki
- recytować tekst opanowany pamięciowo
- czytać tekst publicystyczny ze zrozumieniem
- odróżnić tekst reklamowy od innych rodzajów tekstów
- podać przykłady reklam
- korzystać z informacji zawartych w podręczniku
- poszerzyć zasób słownictwa
- zdefiniować pojęcie autorytet
- wyjaśnić, kim jest idol
- zredagować 1–2 zdania notatki
- zdefiniować dedykację
- czytać głośno
- wskazać przymiotniki wśród innych części mowy
- wymienić stopnie przymiotnika
- rozpoznać stopień przymiotnika
- wymienić osoby tworzące film
- zdefiniować gatunki filmowe
- wskazać przykłady filmów danego gatunku filmowego
- wskazać liczebniki wśród innych części mowy
- zdefiniować liczebniki główne i porządkowe
- podać zasady stawiania kropki po cyfrze arabskiej oznaczającej liczebnik porządkowy
- podać zasady stawiania kropki w zapisie dat
- podać cechy powieści na podstawie poznanej lektury
- rozpoznać dedykację
- stopniować przymiotniki w sposób prosty i opisowy
- odróżniać liczebniki główne od porządkowych i zbiorowych

- zdefiniować pojęcie legenda
- zdefiniować wyrazy wieloznaczne
- wymienić najważniejsze elementy opisu krajobrazu
- opisać ustnie krajobraz w 2–3 zdaniach
- wskazać przysłowki wśród innych części mowy
- wymienić stopnie przysłowka
- wskazać przysłowki w stopniu równym, wyższym i najwyższym
- wskazać spójniki wśród innych części mowy
- wskazać przyimki wśród innych części mowy
- zdefiniować wyrażenia przyimkowe
- zdefiniować przysłowie
- wskazać przysłowia w tekście
- zdefiniować zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- wskazać zdania i równoważniki zdań
- rozpoznać przysłówki
- podać zasady stopniowania przysłówków
- wskazać zdanie i równoważnik zdania
- rozpoznać zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące
- zdefiniować pytanie retoryczne
- wymienić wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne
- zdefiniować mit
- wymienić bogów greckich
- wymienić atrybuty bogów greckich
- zdefiniować związek frazeologiczny
- wyszukać związki frazeologiczne w słowniku frazeologicznym
- zdefiniować główne części zdania – podmiot i orzeczenie
- zdefiniować zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte
- wskazać spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wskazać spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka
- wyjaśnić, czym jest opowiadanie odtwórcze
- ustnie opowiadać, zachowując kolejność wydarzeń
- wymienić przykładowe mity
- zdefiniować pytanie retoryczne
- podejmować próby redagowania opowiadania odtwórczego
- rozpoznać podmiot i orzeczenie w zdaniu
- podjąć próbę stworzenia wykresu zdania pojedynczego rozwiniętego
- wdrażać zasady interpunkcyjne w zdaniu pojedynczym
- określić czas i miejsce wydarzeń w utworze
- zdefiniować nowelę
- zdefiniować punkt kulminacyjny
- określić, czym jest puenta
- zdefiniować przydawkę
- wymienić pytania, na które odpowiada przydawka

- stosować przydawki w zdaniu
- zdefiniować dopełnienie
- zdefiniować okolicznik
- stosować dopełnienie i okolicznik w zdaniu
- podać podstawowe zasady ortograficzne
- podejmować próby rozpoznawania przydawki, dopełnienia i okolicznika
- zdefiniować refren
- zdefiniować adaptację
- prowadzić rozmowę na temat głównych postaci występujących w książce
- zdefiniować związek główny i związki poboczne
- wskazać w zdaniu związek główny
- zdefiniować powieść przygodową
- zdefiniować nadawcę i odbiorcę komunikatu
- wymienić osoby tworzące audycje radiowe
- zdefiniować zdania złożone współrzędnie
- zdefiniować zdania złożone podrzędnie
- zdefiniować zdania składowe w zdaniu złożonym
- układać zdania złożone ze zdań składowych
- wymienić spójniki, przed którymi należy postawić przecinek
- wymienić spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka
- podać przykłady zawodów związanych z pracą w radiu

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową w danym oddziale, a braki w wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z tego przedmiotu.